

Богоявление - Йордановден

**Александър Андреев:
Примитивни инициативни
групи от мъжкар, пълни с
тестостерон, свличат България
към пошлото с Йордановден**

Александър Андреев

Всяка година на 6 януари млади мъже от всички краища на България доказват храброст и скачат в ледените води, за да извадят оттам т.нар. Богоявленски кръст. Един доста примитивен ритуал, твърди Александър Андреев.

Млади мъже скачат в ледените води, за да вадят едно разпятие, което се е оказало в реката не поради нечия небрежност, а съвсем нарочно. Звучи глупаво. И изглежда опасно за здравето. Може би ще възразите, че е стара народна традиция. Хубава традиция, ще кажете. А какво точно е хубавото на тази архаична традиция? Че младите мъже проявяват храброст и се подлагат на изпитание?

Храброст и хриле

Такива примитивни инициационни ритуали съществуват във всички култури, ще обяснят антрополозите. В Папуа Нова Гвинея, на Огнена Земя и при ескимосите. Но означава ли това, че модерни европейци през 21 век трябва да си навлекат настинка, ако не и бронхопневмония, а после да пият хапчета и да отсъстват от работа? Да, тестостеронът, мъжкарството, храбростта... В примитивните общества те са решаващи за оцеляването на племето и на рода. В хода на хилядолетната човешка история, пълна с ужасяващи войни и касапници, властниците всячески насърчават мъжката храброст, защото тя им осигурява евтино пушечно месо. Днес обаче живеем в мир и най-елементарната логика ни говори, че храбростта и саможертвата вече не са най-ценните човешки качества. Съвременният умиротворен човек има нужда по-скоро от интелект и морал, от гъвкавост и диалогичност, за да се справя във все по-бързия, отворен и комплексен свят. А те продължават да скачат в ледените води... Ще кажете: ами ако утре отново избухне война, нали тогава пак ще ни трябват храбростта и саможертвата? Ще Ви от-

говоря така: ами ако утре настъпи потоп, нали тогава ще ни трябват пък хриле? В хода на еволюцията днешният хомо сапиенс е минал и през фаза, в която наистина е притежавал хриле. Това обаче изобщо не означава, че днес трябва да пазим светлия спомен за хрилете и да предаваме техните рудименти от поколение на поколение. Защото днешният човек по определение е разумно същество, а не земноводно.

Свличане към примитивното

Младешките, които все по-масово и по-ентузиастично скачат в ледените води, за съжаление онагледяват една тъжна тенденция в българското общество: свличането към примитивното. Не ни трябва нито лупа, нито микроскоп, за да открием доказателствата за тази тенденция – муртите и чалгата отдавна се наложиха като емблеми на днешна България. Така че дори небрежно да отбележим инициационния ритуал с кръстовете в реките като безобидна фолклорна традиция и изразходване на излишна младежка енергия, пак е наложително да се запитаме: а нима едно по дефиниция модерно общество трябва да се радва на този ритуал, да го насърчава и

популяризира? Огнян Минчев пък се възмути на изявенията на Андреев: А иначе минават на пръсти покрай молещите се мюсюлмани на сред пътя! Тесногърдата вселена на (пост) либералното виждание... Надареният по Божия милост с разум модерен човек снизходително преценява традиционните ритуали като израз на примитивизъм. Хаотичният релативизъм, с който е белязан постмодерният човек шизофренично разделя традиционните ритуали на два противоположни типа – „наши“ и „чужди“. Той/тя изпитва истинско благоговение към чуждите ритуали, защото по този начин утвърждава своята претенция за мултикултурализъм – равенство и респект към всички култури, включително тези от Папуа – Нова Гвинея. Ходи на пръсти около стотниците мюсюлмани, които нарочно са затворили улици и площади в европейския му град за да се молят на открито – един вид „нямаме къде да се молим...“ С благоговение защитава и най-ретроградни културни практики, стига да са проява на чужда култура. Същият/същата той/тя (то?) искрено се срамува и възмущава от демонстрацията на

елементи от собствената му традиция, от която с готовност се е отрекъл. Възмущава се от християнството – неправомерно оцеляло след неговото/нейното „просвещение“... Възмущава се от ограничеността на примитивните бели мъже, искащи да съхранят идентичността си. Жадува за претопяване на собственото си бивше – традиционно – несъвършенство в мултикултурния рай на упорито налаганото многообразие... Недай Боже да лицесъзре традиционалистски ритуал на своята култура по произход, годна само да се срамуваш от нея... Срамува се, искрено се срамува – не се преструва!

Светослав Петров добави: В крайна сметка наистина е жалко че в 21 век, „европейска“ нация изпитва масово умиление, единение и гордост единствено пред проява на груба физическа сила и селски бабайтлък, а не проявява подобно умиление пред проявата например на интелектуална такава.

Гая Атанасова обобщава картината: Има вярващи, има и религиозни хора. За мен религията е догма, измислена от хора, които искат да се облагодетелстват.

В Библията пише, че Бог е навсякъде... Не разбирам защо, щом пътят към Бог е нещо лично и съкровено, голяма част от религиозните хора не пропускат случай да набутват възгледите си в очите на околните и да ги съдят. Няма да задълбавам, а просто искам да помоля всички религиозни хора да бъдат така добри да запазват мнението си за себе си – дали одобряват или не топенето до кръста в ведена вода е лично ваша работа. Това са обичаи – езически до мозъка на костите си, ама са ви никак по – приемливи, защото са завити в християнска опаковка.

Интересното е, че голяма част от точно тези, топящите се, никога не биха са хвърлили дори в топла вода, за да спасят давец се човек или биха дали „втората си риза на бижния“. А за медиите – важно е „шоуто да продължи“...
Лично мнение...

*Отец Филип хвърля кръста в морето на Кранево. Варненският младеж Мартин, работил лятото в Кранево, спаси кръста под звуците на мощната гайда на своя съгражданин Николай, също работил в Кранево.
Фото: Цонка ПЕТРОВА*

*Свещеноником Василий /бесарабски българин/извърши Богоявленския ритуал в Каварна. Във водите на морето се хвърлиха 7 смелчаца. Кръста спаси Момчил Белчев от Каварна.
Фото: Община КАВАРНА*

*На Богоявление - 18-годишният Павел Йорданов, който спаси кръста в морето на Шабла, получи подарък от обл.упр. Красимир Кирилов, кмета Мариан Жечев и благословия от шабленския отец Павел.
Фото: БТ*

*Обл.управител Красимир Кирилов и депутатът от ГЕРБ Даниела Димитрова поздравиха най-големия смелчага на с.Крапец, който извади Богоявленския кръст от морето.
Фото: Б.Т.*